

บทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน
ในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง*

THE ROLE OF MONKS AND THE PROMOTION OF FAITH IN BUDDHISM
FOR YOUTH IN BAN KHAI DISTRICT RAYONG PROVINCE

พระฤทธิเดช อนาลโย, พระสุธีวีรบัณฑิต (โช้ว ทสสนีโย), ประเสริฐ ธิลาว

Phra Ritthidet Analayo, Phasutivirabandit (Cho Thassaneeyo), Prasert Thilao

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: nunrayong@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของบทบาท 2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาท 3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณแจกแบบสอบถามกับเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำนวน 746 คน วิเคราะห์ข้อมูลค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุमान และสถิติพรรณนา ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูปหรือคน และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพทั่วไปของบทบาทพระสงฆ์ พบว่า เยาวชนมีความคิดเห็นต่อ บทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$, $S.D.=0.38$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. การเปรียบเทียบบทบาทพระสงฆ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เยาวชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ 3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง พบว่า ปัญหา อุปสรรค พระสงฆ์มีการสอนที่แตกต่างกันไป เยาวชนขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีการชื่นชอบเพศตรงข้ามที่มีเจ้าของแล้ว มีการพูดแก้ตัว

ปกป้องตัวเอง ส่วนข้อเสนอแนะ พระสงฆ์ควรจัดให้การสอนที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ให้ตระหนักถึงหน้าที่ และควรแนะนำการทำงานอย่างมีสติ

คำสำคัญ: บทบาทพระสงฆ์; การส่งเสริมศรัทธา; เยาวชน

Abstract

This research has the objective 1. To study the general conditions of the role 2. To compare roles 3. To study problems, obstacles, and suggestions regarding the role of monks and promoting faith in Buddhism to youth in Ban Khai District, Rayong Province. This is a combined method research. Quantitative research: Distribute questionnaires to youth. There were 746 people who were studying in high school at Ban Khai School, Rayong Province. Data were analyzed using percentages, means, standard deviations, inferential statistics, and descriptive statistics. As for qualitative research, Data were collected using interviews with 9 key informants or people and analyzed. Using content analysis techniques, including context.

The research results found that 1. General condition of the role of monks. It was found that the youth have opinions towards the role of monks and promoting faith in Buddhism to youth is overall at a high level ($\bar{X}=4.16$, $S.D.=0.38$) and when considered in each aspect, it is found that It is at a high level in every aspect. 2. Comparison of the roles of monks Classified by personal factors, it was found that youth with different genders, ages, and educational levels had different opinions on the role of monks and promoting faith in Buddhism to youth in Ban Khai District, Rayong Province, is no different. Therefore, the research hypothesis was rejected. 3. Problems, obstacles, and suggestions regarding the role of monks in promoting faith in Buddhism to youth in Ban Khai District, Rayong Province. It was found that the problems, obstacles, and monks teach differently. Youth are irresponsible in carrying out their duties. Having a crush on someone of the opposite sex who already owns it There are excuses to defend yourself. Suggestion section Monks should provide teaching that is in the same direction. Be aware of your duties and should recommend working mindfully.

Keywords: The Role of Monks; Promoting Faith; Youth

บทนำ

เด็กและเยาวชน ถือเป็นทรัพยากรที่มีค่าของสังคม ที่ควรจะได้รับ การอบรมบ่ม นิสัยอย่างดีที่สุด สร้างโอกาสในด้านการพัฒนาทางสรีระและสติปัญญา ตลอดจนโอกาส ทางสังคมอื่น ๆ ให้แก่เด็กและเยาวชนไทยให้มากขึ้น เพราะการเรียนรู้ที่เหมาะสม และเกื้อกูลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ต้องมีโครงสร้างและการทำงานทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ที่สมบูรณ์มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ (อำไพ หมั่นสิทธิ, 2553) ดังนั้น การสร้างพฤติกรรมของเยาวชนตามหลักคตินิยมทางพระพุทธศาสนา จึงถือได้ว่าเป็นวัยที่ ขาดการยับยั้งชั่งใจ ขาดความอดทนอดกลั้นความลำบากตรากตรำต่อทุกขเวทนาต่อ การกระทบกระทั่งต่อความยั่วยวนของกิเลสตัณหา (พระครูสิทธิวิจิตรโสภิต (ประสิทธิ์ สมมาปณฺโญ) และนิกร ศรีราช, 2564)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคสมัยปัจจุบัน โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยี ที่ทันสมัย ซึ่งกระแสได้ไหลเข้ามาสู่สังคมไทยจึงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดังกล่าวนี้ ได้เชื่อมต่อไปทั่วทุกมุมโลก ทำให้ โลกดูแคบลง ทำให้ผู้คนหลงใหลในเทคโนโลยีและสารสนเทศใหม่ ๆ มากกว่าที่จะสนใจ พัฒนาด้านจิตวิญญาณ (ธงชัย สมบูรณ์, 2560) โดยเฉพาะทางด้านศาสนา และด้าน วัฒนธรรมประเพณี สิ่งที่ดีงามซึ่งบรรพชนได้ดำรงรักษาไว้แต่ก่อนในสังคมไทย ทำให้มนุษย์ จิตใจเสื่อมถอยลง ดังจะเห็นได้จากชาวต่าง ๆ ที่ออกตามสื่อสารมวลชน เช่นข่าวปล้น จี้ ฆ่า การข่มขืน ซึ่งผู้ที่กระทำความผิดมิใช่แต่ผู้ใหญ่หรือบุคคลธรรมดาเท่านั้น แต่กลับกลายเป็น เด็กและเยาวชนที่มีอายุน้อยลงทุกวันเพียงอายุไม่เกิน 15 ปี ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะแสดงให้เห็น ถึงความเสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรม (มนัส สุวรรณ และคณะ, 2565)

ในปัจจุบันสังคมและวัฒนธรรมไทย ได้เปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปตามอิทธิพลของ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การไหลเข้ามาของ วัฒนธรรมต่างชาติและการสื่อสารโทรคมนาคมทันสมัย ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อแบบ แผนพฤติกรรมค่านิยมและทัศนคติของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก (ประทวน วันนิจ และมนูญ สอนโพนงาม, 2565) โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่านิยมทางวัฒนธรรมไทย เด็กและ เยาวชนซึ่งอยู่ในวัยเรียนและเป็นวัยที่มีอิสระในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ได้ซึมซับเอา ค่านิยมและวัฒนธรรมตะวันตกที่ไม่เหมาะสมซึ่งทำให้เกิดปัญหาสังคมมากมาย เช่น การสูบ บุหรี่ ดื่มสุรา การใช้สารเสพติด การอดอาหารเพื่อลดน้ำหนัก การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอัน ควร รักร่วมเพศการมั่วสุมเสพยาเสพติด การขายตัวของเยาวชนเพื่อหาเงินเที่ยวเตร่ และ นิยมซื้อของใช้ราคาแพงเป็นต้น (ธรรมภณ อยู่ศิริ, 2564) ประกอบกับสังคมและเศรษฐกิจ ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวย ทำให้พ่อแม่ไม่มีเวลาให้แก่อุปการะลูกทำให้ลูกขาดความรักขาดความ อบอุ่น จึงต้องหันหน้าไปหาคนอื่นเช่นเพื่อนเป็นที่พึ่ง ซึ่งอาจจะชักจูงไปในทางเสื่อมเสียพอ

แม้บางคนประพฤติน่าไม่ดี เช่น เป็นนักการพนัน นักเลงสุราไม่สนใจเรื่องศาสนา ไม่ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนา พ่อแม่เหล่านี้เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่ลูก และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาทำให้ขาดที่ยึดเหนี่ยว ก่อให้เกิดการห่างเหินศาสนาประพฤติน่าไม่เหมาะสม มีสุขภาพจิตที่ไม่ดีบกพร่องในศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม (พระอุดมสิทธินายก, 2566) นอกจากนี้ความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและสังคมทำให้บทบาทของวัดและพระสงฆ์ที่มีต่อสังคมลดลง ในอดีตโรงเรียนกับวัดอยู่ในสถานที่เดียวกันพระสงฆ์มีส่วนช่วยอบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นผู้ที่มีความประพฤติที่ดีงาม อยู่ในศีลธรรมควบคู่กับการศึกษาวิชาความรู้วิทยากรต่าง ๆ ทางโลกด้วย แต่ในปัจจุบันสถานศึกษาส่วนมากได้ออกจากวัด พระสงฆ์ไม่มีโอกาสได้สั่งสอนอบรมเด็กในวัยนี้เหมือนเช่นแต่ก่อน ทำให้ห่างเหินจากวัดและศาสนาเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความประพฤติและจิตใจของเด็กและเยาวชนมีความประพฤติและสภาพจิตใจที่แย่ลง (พระเมธีวัชรประชาทร (ประยูร นนทิโย) และพระครูสังฆรักษ์เอกลักษณ์ อธิโต, 2566)

การปฏิบัติงานของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อเสริมสร้างศรัทธาในพระพุทธศาสนาในเยาวชน เป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง (สมชัย กลิ่นจันทร์, 2559) จึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแก่เยาวชน ให้มีความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้สังคมและคนรอบข้างเกิดความสงบสุขอย่างยั่งยืนและถาวร อีกทั้งยังสามารถเสริมสร้างความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาได้อีกด้วย ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะทำการศึกษาและวิจัยเรื่อง บทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง เพื่อจะได้นำผลการศึกษามาพัฒนาต่อยอดบทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน ให้เกิดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์มากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของบทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

2. ประชากร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

คือ เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำนวน 746 คนและ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูปหรือคน โดยเลือกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแบบเจาะจง โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการทางการจัดการเชิงพุทธ จำนวน 2 รูปหรือคนกลุ่มที่ 2 พระสงฆ์หรือพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 รูปกลุ่มที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนหรือครูผู้สอน จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 4 เยาวชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งสังเคราะห์มาจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประเด็นศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง รวมทั้งหมด 45 ข้อ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่า IOC ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญ (Experts) จำนวน 5 รูปหรือคน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทฤษฎี ด้านระเบียบวิธีวิจัย และด้านพระพุทธศาสนาหรือด้านการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัยเป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

4. การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องแล้ว ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2. ความคิดเห็นจากการตอบ

แบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ใช้สถิติการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) 3. ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยทำการรวบรวมจากแบบสอบถามแล้วจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 4. นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปผล และนำเสนอเขียนเป็นความเรียง หรือตารางส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลตามเทคนิคและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะที่แตกต่างกันตามรูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปผล และวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของเยาวชนที่มีต่อ บทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนโดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ 1. ด้านสันติศาสนา ชี้แจงให้เห็นชัด 2. ด้านสมานพนา ชวนให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ 3. สมุดเทศนา เราใจให้อาจารย์ แก่ลวกแล้ว 4. ด้านสัมพันธสนา ปลอดภัยใจให้สดชื่นร่าเริง ดังรายละเอียดที่แสดงตัวอย่างค่าเฉลี่ย (Mean= $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation=S.D.) ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของเยาวชนที่มีต่อ บทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน โดยภาพรวม

บทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนา แก่เยาวชน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านสันติศาสนา ชี้แจงให้เห็นชัด	4.17	0.494	มาก
2. ด้านสมานพนา ชวนให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ	4.14	0.485	มาก
3. ด้านสมุดเทศนา เราใจให้อาจารย์ แก่ลวกแล้ว	4.18	0.433	มาก
4. ด้านสัมพันธสนา ปลอดภัยใจให้สดชื่นร่าเริง	4.15	0.473	มาก
รวม	4.16	0.385	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า เยาวชนมีความคิดเห็นต่อ บทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.16, S.D.=0.385) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1. สมุดเทศนา เราใจให้อาจารย์ แก่ลวกแล้ว ($\bar{X}$ =4.18, S.D.=0.433)

2. สันติสนา ชี้แจงให้เห็นชัด ($\bar{X}=4.17$, $S.D.=0.494$) 3. สัมปหังสนา ปลอดภัยให้สุด
ขึ้นรุ่งเรือง ($\bar{X}=4.15$, $S.D.=0.473$) 4. สมาทปนา ชวนให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ ($\bar{X}=4.14$,
 $S.D.=0.485$)

2.ผลเปรียบเทียบบทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่
เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่	ผลการศึกษา		t	F	Sig.
	ยอมรับ	ปฏิเสธ			
สมมติฐานที่ 1 เยาวชนที่มีเพศต่างกันมี ความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการ ส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน ในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง แตกต่าง กัน		✓	-0.654		0.513
สมมติฐานที่ 2 เยาวชนที่มีอายุต่างกันมี ความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการ ส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน ในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง แตกต่าง กัน		✓		0.106	0.957
สมมติฐานที่ 3 เยาวชนที่มีระดับชั้น การศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาท พระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาใน พระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้าน ค่าย จังหวัดระยอง แตกต่างกัน		✓		0.311	0.733

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า เยาวชนที่มีปัจจัยส่วน
บุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการ
ส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ไม่แตกต่าง
กัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ บทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาใน
พระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

3.1 ปัญหา และอุปสรรค คือ พระสงฆ์มีการสอนที่แตกต่างกันไป ไม่
เป็นไปในทางเดียวกันในการสอนให้เยาวชนรู้จักเมตตากรุณา เยาวชนส่วนใหญ่ยังมีการจับ
สัตว์น้ำเป็นการเล่นหรือนำไปประกอบอาหาร และเนื้อหาการสอนยังเป็นเนื้อหาที่เก่า
เกินไป และยากต่อความเข้าใจของเยาวชน

ข้อเสนอแนะ ควรจัดให้มีอบรมพระสงฆ์นักเผยแผ่ให้มีหลักการสอนที่
เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และสามารถนำไปใช้ได้ง่าย พระสงฆ์ควรมีสร้างจิตสำนึกให้

เยาวชนได้รู้จักเมตตากรุณา ควรมีการอบรมพระสงฆ์ที่ทำหน้าที่สอนเยาวชนให้รู้จักประยุกต์เนื้อหาสาระให้เข้ากับยุคใหม่เข้าใจง่าย

3.2 ปัญหา อุปสรรค คือ เยาวชนยังไม่มีการวางแผนชีวิตในการประกอบสัมมาอาชีพในอนาคต ขาดความรับผิดชอบต่องานที่ตนเองได้รับมอบหมาย และความซื่อสัตย์ในการทำงาน และเยาวชนยังไม่เข้าใจการประกอบสัมมาอาชีพที่สุจริตมีอะไรบ้าง

ข้อเสนอแนะ พระสงฆ์ควรแนะแนวทางในการประกอบสัมมาอาชีพให้เยาวชนในการตัดสินใจสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดจากด้านสัมมาอาชีพ พระสงฆ์ควรแนะนำอบรมเยาวชนให้ตระหนักถึงหน้าที่และความสำคัญก่อนหลัง เพื่อให้เยาวชนมีความรับผิดชอบมากขึ้น พระสงฆ์ควรแนะนำการประกอบสัมมาอาชีพสุจริตที่ไม่เกี่ยวข้องกับมิจฉาณิชชา 5 อย่าง และเกื้อกูลส่งเสริมหลักสัมมาอาชีพ

3.3 ปัญหา และอุปสรรค ได้แก่ เยาวชนขาดการยับยั้งชั่งใจในคู่ครองของตนเอง เยาวชนมีการขึ้นชอบเพศตรงข้ามที่มีเจ้าของแล้ว หรือแอบรักคนมีเจ้าของ และเยาวชนไม่มีการสำรวจในกิริยามารยาทที่ตึงตามความเหมาะสมของวัย

ข้อเสนอแนะ พระสงฆ์ควรแนะนำเยาวชนในการมีความรักในวัยเรียน พระสงฆ์ควรแนะนำเกี่ยวกับความรักและคู่ครองตามหลักกามสังวร พระสงฆ์ควรแนะนำเยาวชนให้ปฏิบัติตนให้มีกาย วาจา ที่ตึงตามหลักกามสังวร

3.4 ปัญหา และอุปสรรค ได้แก่ เยาวชนมีการพูดแก้ตัวปกป้องตัวเองเพื่อให้ตนเองพ้นความผิดที่ได้กระทำเอง เยาวชนพูดจาไม่ให้เกิดประโยชน์ซึ่งกันและกัน ว่ากล่าวด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย และ เยาวชนยังมีการพูดจาเยาะเย้ยเพื่อนที่ทำผิดพลาด

ข้อเสนอแนะ พระสงฆ์ควรแนะนำการพูดจาจากต่าง ๆ ว่าสิ่งใดที่ผิดเป็นการพูดจาเพื่อเจ้า ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม และแนะนำให้เยาวชนหันมาพูดจาไพเราะน่าฟังเหมาะสมแก่วัยของตนเอง

3.5 ปัญหา และอุปสรรค คือ เยาวชนยังขาดการควบคุมตนเองในขณะที่มีอารมณ์โกรธ หรือขณะไม่พอใจ เยาวชนขาดสติยับยั้งชั่งใจในการตัดสินใจในการกระทำของตนเอง เยาวชนยังแสดงกริยาอย่างไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ

ข้อเสนอแนะ พระสงฆ์ควรแนะนำเยาวชนในรู้จักควบคุมตัวเองให้มีสติในขณะที่มีอารมณ์โกรธ พระสงฆ์ควรแนะนำการทำงานอย่างมีสติ และมีสมาธิในการทำงานนั้น ๆ พระสงฆ์ควรแนะนำเยาวชนให้มีการใช้กริยาที่เหมาะสมในที่สาธารณะ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของเยาวชนที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$, $S.D.=0.385$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 1. สมุดเตนารั้วใจให้อาณาญาติ แก่ลูกหลาน ($\bar{X}=4.18$, $S.D.=0.433$) 2. สันติสนา ชี้แจงให้เห็นชัด ($\bar{X}=4.17$, $S.D.=0.494$) 3. สัมปหังสนา ปลอบขโลมใจให้สดชื่นร่าเริง ($\bar{X}=4.15$, $S.D.=0.473$) 4. สมาทปนา ชวนให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ ($\bar{X}=4.14$, $S.D.=0.485$) พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้นบทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เยาวชนได้เรียนรู้คุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระจันทิ จิตตสวโร (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของพระสอนศีลธรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในระดับมัธยมศึกษา อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของพระสอนศีลธรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษา อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสอนศีลธรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านกิจกรรมในโรงเรียนที่จัดทำขึ้นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับรองลงมา คือ ด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมการเรียนการสอนแก่นักเรียน และอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวิสุทธิสรคุณ (วิชิต วิชิโต) (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทพระสงฆ์ที่มีต่อการสอนคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของครูและนักเรียน ที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการสอนคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี พบว่าครูและนักเรียน มีความพึงพอใจต่อบทบาทพระสงฆ์ในการสอนคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่พระสงฆ์ปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านเทคนิคการสอน

2. เยาวชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าเพศที่แตกต่างกันไม่มีผลแตกต่างกันในการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระจันทิ จิตตสวโร (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของพระสอนศีลธรรม

ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในระดับมัธยมศึกษา อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของพระสอนศีลธรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษา อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสอนศีลธรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักเรียนที่มีโรงเรียนที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสอนศีลธรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษา แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับพระครูวิสุทธิสรคุณ (วิจิต วิจิโต) (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทพระสงฆ์ที่มีต่อการสอนคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และนักเรียนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการสอนคุณธรรม จริยธรรมของพระสงฆ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพ เพศ อายุ และการศึกษา พบว่า สถานภาพ เพศ อายุ และการศึกษาของครูและนักเรียนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์ในการสอนคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรีโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปรางทิพย์ วงศ์วรชาติ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชของนักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้นปีต่างกัน รายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน ที่อยู่อาศัยต่างกันมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนนักเรียนที่มีอาชีพของบิดาหรือมารดาต่างกัมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัย จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับ บทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย แสดงให้เห็นถึง บทบาท พระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัด ระยอง สอดคล้องกับหลักเบญจศีลเบญจธรรม 5 ข้อ ได้แก่ 1. เมตตา กรุณา 2. สัมมาอาชีวะ 3. กามสังวร 4. สัจจะ 5. สติสัมปชัญญะ ซึ่งจะช่วยให้พระสงฆ์มีหลักในการอบรมสั่งสอนให้ เยาวชนได้ตระหนักถึงคุณและโทษในการประพฤติปฏิบัติตนตนเอง เสริมสร้างศรัทธาให้ เยาวชนได้เข้าถึงหลักธรรมคำสั่งสอนที่พระพุทธเจ้าได้บัญญัติ ให้พุทธศาสนิกชนได้นำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้โดยง่าย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. คณะสงฆ์ในระดับอำเภอ ควรมีการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสร้าง ศรัทธาให้แก่เยาวชนทุกระดับชั้น
2. คณะสงฆ์ในระดับอำเภอ ควรมีการจัดการอบรมพระสงฆ์ให้เป็นนักเผยแผ่ เพื่อส่งเสริม และสร้างความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา

3. คณะสงฆ์ในระดับอำเภอ ควรกำหนดแผนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่พุทธศาสนิกชนทุกระดับ ให้เกิดความมั่นคงทางพระพุทธศาสนา

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. คณะสงฆ์ควรจัดให้มีการอบรมพระสงฆ์นักเผยแผ่ในเขตการปกครองทั้งในหลักสูตรระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และการส่งเสริมความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนทุกระดับชั้น

2. คณะสงฆ์ควรสนับสนุนให้มีการจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมทั้งในโรงเรียน ชุมชน เชิงรุก อย่างสม่ำเสมอ และมีการติดตามประเมินผลทุกครั้ง

3. คณะสงฆ์ควรจัดให้พระสงฆ์ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีทันสมัย ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความน่าสนใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนตามหลักเบญจศีลเบญจธรรมในเขตการปกครองคณะสงฆ์อื่น

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน รวมถึงปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ ที่ส่งผลต่อความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนทั่วไป

3. ควรศึกษากระบวนการในบทบาทพระสงฆ์กับการส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน ให้ทันสมัยสามารถสร้างความสนใจให้กับเยาวชนศรัทธาพระพุทธศาสนามากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ธงชัย สมบูรณ์. (2560). *โลกหลังยุคใหม่ อนาคตทางการศึกษาและปัญญาของชาติ*. สืบค้น 25 มิถุนายน 2566, จาก <https://shorturl.asia/AoOcX>
- ธรรมภณ อยู่สิริ. (2564). *การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในคดีอาญา: ศึกษากรอบระยะเวลาที่เหมาะสมในการฟ้องคดีอาญาเด็กและเยาวชน* (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ประทวน วันนิจ และมนูญ สอนโพนงาม. (2565). *วิกฤตวัฒนธรรม เปลี่ยนผ่านวิถีชีวิตสังคมไทยในยุคดิจิทัล*. *วารสารวามัญองแหรภพุทธศาสตรปริทรรศน์*, 9(2), 117-126.
- ปรางทิพย์ วงศ์ราชชาติ. (2555). *การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระครูวิสุทธิสรคุณ (วิชิต วิชิโต). (2555). *บทบาทพระสงฆ์ที่มีต่อการสอนคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสิทธิวิชโรโสภิต (ประสิทธิ์ สมมาบุญ) และนิกร ศรีราช. (2564). การยับยั้งชั่งใจโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กรณีศึกษา: การใช้ความรุนแรงต่อเด็ก คดีน้องชมพู่เด็กหญิงบ้านกกกอก. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 6(1), 189-197.
- พระจันทิ จิตตสวโร. (2555). *บทบาทของพระสอนศีลธรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษา อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเมธีวัชรประชากร (ประยูร นนทิโย) และพระครูสังฆรักษ์เอกลักษณ์ อชิโต. (2566). การพัฒนาเครือข่ายสามเณรในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างเครือข่ายลดปัจจัยเสี่ยงตามแนวพระพุทธศาสนา จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารบัณฑิตศึกษาวิชาการ*, 1(4), 52-66.
- พระอุดมสิทธินายก (กำพล กล้วย). (2566). การเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารบัณฑิตศึกษาวิชาการ*, 1(4), 1-15.
- มนัส สุวรรณ และคณะ. (2565). ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมพื้นถิ่นในเขตจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน. *พินเนศวรสาร*, 18(2), 147-160.
- สมชัย กลิ่นจันทร์. (2559). การเผยแผ่พระพุทธศาสนา: การพัฒนารูปแบบและวิธีการเชิงรุกของคณะสงฆ์ไทย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 5(1), 205-216.
- อำไพ หมิ่นสิทธิ์. (2553). *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพฯ: บริษัท ทริบเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.